రసఝురీయోగం

జయప్రభ

అప్పటికి రెండోవాయ చంద్రకాంతలు నూనెలో వేస్తూ... గుంభనంగా నవ్వు నాపుకుంటూ- "అలాగే జరిగింది," అనింది నాతో అమ్మమ్మ, నా ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబుగా! నాకయితే అంత మురిపెంగా చెప్పిన అమ్మమ్మని మెడ చుట్టూ చేయివేసి ఒక్కసారిగా కావలించుకోవాలన్పించిందిగానీ...

ఇప్పటికీ, మామూలుగా మధ్యాహ్నం వేళ, ఫల హారాలు తయారుచేస్తున్నా సరే... మడి గట్టుకుని చేసి, తొలి వాయ దేవుడికి నైవేద్యం పెట్టిగాని అమ్మమ్మ తనని ముట్టుకోనివ్వదు. ఈ విషయంలో మాత్రం రూల్సు దాటడానికి వీల్లేదన్న విషయం బాగా తెలిసిన దానినే గనక నా కోరికను అలా అర్ధాంతరంగానే ఆపు కుని, మళ్లీ సంభాషణని పొడిగించాను.

"అయితే అమ్మమ్మా! నీ మనసుకి కష్టం కలిగేది కదా?" అన్నాను. మా సంభాషణ అంతా తాతయ్య నడి వయసులో నడిపిన శృంగార కలాపాల గురించి నడుస్తోంది.

తాతయ్యకి ఇతర స్త్రీలతోడి సంబంధాలని గురించి అమ్మమ్మ అంత సాధారణంగా ఎలా మాట్లాడ గలుగుతోందో నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఇంక ఉండ బట్టలేక, "అమ్మమ్మా! ఇవాళ నీ వయసు మళ్లినప్పటి సంగతివేరు. ఆనాటికి నువ్వు చిన్నదానివే కదా! నీకు తాతయ్యకున్న ఇతర సంబంధాల గురించి కష్టమే కలగ లేదంటే నాకు నమ్మబుద్ధి కావడంలేదు," అన్నాన్నేను రెట్టించి.

అమ్మమ్మకీ నాకూ మధ్య ఉన్న నలభై ఏళ్ల వ్యత్యాసం మా స్నేహానికి ఏనాడూ అడ్డు రాకపోవడం వింతగా ఉంటుందేమోగానీ, మా అమ్మమ్మ నాకు మంచి స్నేహితురాలు.

"కష్టమా కాదా అన్నది ఆ ఇద్దరి మధ్యా ఉండే ఆకర్షణ మీదా... అవసరం మీదా ఆధారపడి ఉంటుందే అమ్మాయీ..." అంది అమ్మమ్మ. "మీ తాతయ్యకీ నాకు అలాంటి అవసరం అంత బలంగా ఆనాడు కలిగింది లేదు."

ఆ మాట అంటున్నప్పుడు అమ్మమ్మ గొంతులో ఏ కాస్త తడబాటు లేదు. వేదనా లేదు. నిరాశా నిర్లిప్తతా కూడా లేవు. అమ్మమ్మ చాలా స్పష్టంగా మాట్లాడిన ప్రతీ మాటనీ అత్యంత ఆసక్తితో విన్నాన్నేను.

""అది అలా జరిగింది మరి," అంది అమ్మమ్మ. "నాకు పెళ్లయ్యేనాటికే మీ తాత బహిరంగంగానే మాలక్ష్మి ఇంటికి వెళ్లి వస్తూండేవారు. ఆయన కులాసా పురుషుడని ఆనోటా ఈనోటా విన్నా- మావాళ్లు దాన్నంత గణనలోకి తీసుకోలేదు. నాకప్పటికి పధ్నాలుగేళ్లు. ఏ విషయమూ తెలిసీ తెలియని వయసు. వంటినిండా అణకువా... భయమూ ఉండేవి తప్ప దేని గురించీ ప్రశ్నలే తలెత్తేవికావు. పైగా నా లోకమంతా సత్కావ్య మయం!" అంటూ కాసేపాగింది అమ్మమ్మ.

"మరి తాతయ్యో?" అన్నాన్నేను.

"మీ తాతయ్యకేవీఁ?! పరమ లౌకికుడు. నాలా కాక పుస్తకాల అవసరం దాటినవాడూనూ," అంది హాస్యంగా.

అమ్మమ్మని తిరిగి సంభాషణలోకి మళ్లించటం లో ఏ మాత్రమూ ఏమరిపాటు చూపలేదు నేను. అందు వల్ల అవీ ఇవీ మాట్లాడి జారిపోకుండానూ అమ్మమ్మ దారి మళ్లకుండానూ నా ప్రశ్నలతో కాచుకుంటూ

వచ్చాను నేను. నన్ను నిరాశ పరచకుండా నా సందేహా లన్నీ తీరుస్తూ అమ్మమ్మ మాట్లాడింది.

"నేను పుష్పవతినయ్యాక కాపురానికైతే వచ్చాను గానీ... మరీ చిన్నదాన్ని. ఆటపాటల మీద ఉన్నంత శ్రద్ధ నాకు ఆయన మీద ఉండేది కాదు. ఆయన కూడా అప్పట్లో నన్ను చిన్నపిల్లగానే చూశారు. అదీగాక మా మధ్య వయసు తేడా చాలా ఉంది. మీ తాతయ్య నాకన్నా పదిహేనేళ్లు పెద్ద. పురుళ్లకనీ, పుణ్యాలకనీ నేనెక్కువ పుట్టింట్లోనే ఉండేదాన్ని. పైగా మా ఇంట నేనొక్కతనే ఆడపిల్లని. ఎంతసేపూ మా జట్టు పిల్లలతో ఏటిదాకా పోయి తోట్లంటా దొడ్లంటా తిరగటం, ఏటిలో ఈతలు కొట్టడం, అప్పల్రావుడి కన్నుగప్పి తోటలో చొరబడి మామిడికాయలు కోసుకోవడం- ఈ పన్లంటే చాలు మనసు ఉరకలేసేది నాకు. మరి కాస్త పెరిగాకా ఆరోజుల్లో నా మనసునెక్కువ నాకర్షించినవి సంస్కృత కావ్యాలూ, నాటకాలూనూ!!

"నీకు తెలుసుకదా! మా పుట్టింట అంతా సుర భారతీ సేవకులే! మా ముత్తాతలు, తాతలూ సంస్కృత పండితులు. కావ్య తర్క వ్యాకరణాలలో రచ్చ గెలిచి ఔనన్పించుకున్న వాళ్లూనూ! మా ముత్తాతగారు వీధి సావిట్లో- వాలుకుర్చీలో కూర్చుని, కళ్లు మూసుకుని, అలా శిష్యులు వల్లెవేసే శ్లోకాలవైపూ సూత్రాలవైపూ ఒక చెవి వేసి వింటూ, తలపంకిస్తూ ఉంటే... అప్పటికే తల నెరిసిన మా తాతగార్లందరూ ఆయన ముందు చాలా వినయంతో మసలటం నాకింకా జ్ఞాపకం ఉంది. సంస్కృత నాటకాలని మా చిన తాతగారు పాఠం చెబుతూ ఉంటే వినడం ఎంత బాగుండేదనీ!! అందరూ కాళిదాసు శకుంతల అంటారుగానీ... నాకు శూద్రకుడి వసంతసేన మీదనే ఎక్కువ మక్కువ ఏర్పడింది.

"మా నాయనమ్మ చాలా శ్రావ్యంగా అష్టపదులు మొదలుకొని, తరంగాలనించి, ఆధ్యాత్మ రామాయణం దాకా తన్మయత్వంతో పాడుతూ ఉండేది. 'అచ్యుత మాధవహరి రామేతి కృష్ణానంద పరేతి...' అంటూ పాడుతూ కళ్లు మూసుకుని, తన గాత్ర మాధుర్యంలో తానే లీనమయ్యే నాయనమ్మ ముఖం ఇప్పటికీ నా కళ్లలో కదలాడుతుంది. నాయనమ్మ పాటతో పెరిగిన దాన్ని నేను. జయదేవుడంటే ఎంతో అనురక్తి ఏర్పడింది నాలో! నన్ను నేను వసంతసేనగానూ, గోపికగానూ భావించుకునేదాన్ని. ఎంత చక్కగా అలంకరించుకునే దాన్నో తెలుసా?" సంతోషంగా అంది అమ్మమ్మ.

అటూ ఇటూ కదులుతూ, పనిచేస్తూ ఇలా మాట్లాడుతున్న అమ్మమ్మని గమనిస్తున్నాను నేను. అమ్మమ్మ అందం వాసి తగ్గలేదిప్పటికీ! సన్నగా పొడవుగా కంచుకడ్డీలా ఉంటుంది అమ్మమ్మ శరీరం. పట్టు చీరని అడ్డకచ్చ కట్టుకుని, తనువంతా పసుపురాశి పోసినట్టు పచ్చగా ఉంటుంది అమ్మమ్మ. నిత్యమూ పసుపుతో విరాజిల్లే... అమ్మమ్మ పాదాలని కప్పుతూ వెండి కడియాలూ... వెండి గొలుసులూ, అమ్మమ్మ కంఠానికి అతుక్కుని బంగారపు నానూ, పట్టెడ, మంగళసూత్రం, నల్లపూసల కుత్తిగంటూ, చేతులకీ బంగారు గాజులు, వాటిమధ్య ఎర్రటి మట్టిగాజులూ ఆవిడ శరీరంలో ఒక భాగమైనట్టుగా మెరుస్తూ ఉంటాయి. నెరసిన బారెడు పొడవైన తన తల వెంట్రుకలని జారుముడి వేసుకుంటుంది. ముడి మధ్యలో ఎర్రటి ముద్దమందార పువ్వుని ఎప్పుడూ వాడకుండా చూసుకుంటుంది. ఆవిడ తన ఆకర్ణాంత నేత్రాలనలా భావస్ఫోరకంగా కదుపుతూ ఉంటేనూ... అటూ ఇటూ తల తిప్పుతూ మాట్లాడుతున్నప్పుడల్లా ఆవిడ ముక్కున పుష్యరాగపొడితో తళుక్కుమంటూండే ఆ నిమ్మగుత్తి ముక్కుపుడక మీద కిరణాలు పడి చెదిరిపోతుంటేనూ... విశాలమైన ఆవిడ నుదిటి మీద ఎర్రటి కుంకంబొట్టూ, కళ్లకి కాటుకా, తాంబూలంతో పండిన ఆ పలచటి పెదాలూ... గడ్డం కింద సదా ఎండిన గంధపుచారా... తన ఒక్క శరీరంలో ఇంత వైవిధ్యాన్ని ఆవిడ ఎలా నిలుపుకుందో ఎప్పుడూ నాకు ఆశ్చర్యమే!!

ఆవిడ రూపాన్ని అలా గమనిస్తూ ఉండగా శరీరమంతా నిండిన ఎరుపుల మిశ్రవర్ణాలతో ఆవిడ నిజంగా కుందనపు ఆకాశాన పొద్దుపొడుపు సూర్యుడిలా కన్పించింది. అలా ఆవిడని చూస్తూ 'ధన్యోస్మి' అనుకున్నాను.

మా అమ్మమ్మది చాలా అందమైన నవ్వు. ఎంత అందమైన నవ్వంటే... నవ్వుతూ ఆవిడ మాట్లాడుతూ ఉంటే, ఆవిడ ముఖం మీంచి చూపు తిప్పుకోవటం కష్టం. ధనస్సు వొంగినట్టుగా మెలికలు తిరిగిన పెదాల మధ్యనించి, అలవోకగా... చంద్రవంకలా నవ్వగలదావిడ! ఆవిడ నవ్వొకటి చాలుకదా! ఆనాటి మగవాళ్లు తమ చూపు తిప్పుకోలేకపోవడానికి అనుకుని, ఆ మాటే అడిగాను అమ్మమ్మని. దానికావిడ ముసిముసిగా నవ్వి, మాట దాటవేసి- "ఎలా ఉండేదాన్నా? అచ్చం నీలాగే ఉండేదాన్ని... ఆ ఎడం బుగ్గ మీద నవ్వినప్పుడు పడే సొట్టతో సహా!" అంది... నావైపు మురిపెంగా చూస్తూ!!... తన కనుకొలకుల్లో కొంటెదనాలని కూడా మేళవించి మరీ!!

"అయితే అమ్మమ్మా! మాలక్ష్మిని చూసేవా నువ్వు?" అన్నాను.

"అయ్యో! చూడకేవేఁ! చామనఛాయ అన్నమాటే గానీ చూడచక్కనిది తెలుసా!" అంది అమ్మమ్మ. "మంచి పాటగత్తె అది. ఎంతటివాళ్లుగాని మాలక్ష్మి పాడితే చాలు మైమరచిపోవలసిందే," అని నిశ్శబ్దంగా ఊరుకుంది కాసేపు. అప్పటికే చనిపోయిన మాలక్ష్మిని తలచుకుని కాబోలు అమ్మమ్మ కళ్లు తడి అయ్యాయి. కాసేపయ్యాక ఆలోచనల్లోంచి తేరుకుని, "మాలక్ష్మి చాలా చక్కనిది కమలా!" అని మళ్లీ అంది అమ్మమ్మ. ఆవిడ గొంతులో తన మొగుడు వలచిన ఆ మరో ఆడది తనకీ ధీటైనదేగానీ, ఏమంత అల్లాటప్పా మనిషి కాదు సుమా అన్న కించిత్ అతిశయం తొణికిసలాడింది కూడా! తాతయ్యకే కాదు అమ్మమ్మకి కూడా మాలక్ష్మి అంటే ఇష్టమని అర్థమైంది నాకు. ఆడది మెచ్చిందే అందం అనుకున్నాన్నేను. తరువాత అమ్మమ్మ తన మాటల్లో- పెళ్లంటే చేసుకోలేదుగానీ, కడదాకా వాళ్లిద్దరూ ఎంతగా కలిసిమెలిసి ఉన్నారో... వివరంగా చెప్పుకొచ్చింది. మాలక్ష్మి పోయాకా తాతయ్య ఎంత ఒంటరి వాడయ్యాడో అర్థమైంది నాకు.

ఆలోచిస్తూ నేను... పీటమీద మోకాళ్లని దగ్గరగా మడిచి, వాటిమీద నా గడ్డం ఆన్చుకుని మౌనంగా కూచున్నాను. వాళ్ల కాలంలో ఇంత సంక్లిష్టమైన విషయాలని ఇంత సజావుగా మామూలుగా ఎలా తీసుకున్నారన్నదే నాకింకా అంతుపట్టడంలేదు. బహుశా వారికిమల్లే నా జీవితంలో అంతగా ఆకర్షించిన పరిచయాలేవీ ఇంకా ఎదురుకాలేదేమో?! అనుకున్నాను. అంతలో నాకు పతంజలి జ్ఞాపకానికొచ్చాడు. నేనూ పతంజలీ యూనివర్సిటీలో సోషియాలజీలో రిసెర్చ్ స్కాలర్లమి. నేనంటే చాలా ఇష్టపడేవాడు పతంజలి. పైగా నాతోపాటే రిసెర్చ్ చేస్తున్నవాడూ, బ్రాహ్మడూ కూడా గనక, మా ఇంట్లో వాళ్లంతా అతడిపట్ల సుముఖంగానే ఉండేవారు.

కానీ, నాకు రెండేళ్లు జూనియర్- రమేష్ అని ఒక నాయుళ్ల కుర్రాడు ఉండేవాడు. అతడు పతంజలి అంత తెలివైనవాడు కాదుగానీ, చాలా చలాకీ అయిన వాడు. ఆ అబ్బాయికీ నేనంటే ఇష్టముండేది. నేను కూడా పతంజలికన్నా ఈ రమేష్‌తోనే ఎక్కువ మాట్లాడేదాన్ని. అతడితోనే ఎక్కువ సమయం గడిపేదాన్ని. రమా రమా! అని పిలిచేదాన్నతడిని. అనేక విషయాల్లో మేమిద్దరం కలగలిసిపోగలిగేవాళ్లం. అలాంటి సమయాల్లో పతంజలి ముభావంగా దూరంగా ఉండేవాడు నాకు. పతంజలి అలా ఉడుక్కుంటూ ఉంటే చూడటం నాకు సరదాగా ఉండేది. పతంజలి మీద నాకు ఆసక్తి ఉన్నా- రమేష్‌తో నాకున్న స్నేహం... చనువూ మాత్రం పతంజలితో ఉండేది కాదు. యూనివర్సిటీలో వాళ్లు నేను పతంజలినో, రమేష్‌నో తప్పక పెళ్లి చేసుకుంటానని ఊహాగానాలు చేస్తుండేవారు. అందరూ అనుకున్నట్టుగా నేను అటు పతంజలికిగానీ, ఇటు రమేష్‌కిగానీ, పెళ్లికి దగ్గరవలేదు. డాక్టరేట్ డిగ్రీ తీసుకుని, ఉద్యోగం రాగానే ఢిల్లీ వెళ్లిపోయాను. పెళ్లి చేసుకోమంటున్న ఇంట్లోవాళ్ల వత్తిడి నుంచి కొంతకాలమైనా తప్పించుకుందుకని.

నా ఆలోచనలకి అడ్డుకట్ట వేస్తూ... "కాఫీ తాగుతావే అమ్మాయీ," అంది అమ్మమ్మ.

నన్ను కలపనివ్వదని తెలిసినా... "కాఫీ నేను కలపనా? అమ్మమ్మా!" అని అడిగాను.

"ఎంతసేపే! ఈపాటిదానికి. నువ్వలా కూచో," అనేసి, నిజంగానే రెండు నిముషాల్లో నా ముందు కాఫీ కప్పు పెట్టింది అమ్మమ్మ. తరువాత లేచి వెళ్లి సావిట్లో ఉయ్యాల మంచం మీద కూచున్న తాతయ్యకి వేడి వేడిగా చేసిన చంద్రకాంతలని వెండిపళ్లెంలో పెట్టి ఇచ్చి... కాసేపు మాట్లాడుతూ అక్కడే నించుంది.

దూరాన్నించీ వాళ్లిద్దరినీ పరిశీలిస్తూ కూచున్నాను నేను. కోసుగా మెలితిరిగిన తెల్లని బుంగమీసాలు, తాతయ్య సగం బుగ్గల దాకా ఆవరించి ఉన్నాయి, అచ్చం ఆదిభట్ల నారాయణదాసు మీసాలకు మల్లేనే! తాతయ్యది వంకీల జుట్టు. మధ్య పాపిడి తీసుకుని తల దువ్వుకుంటాడు. సూదిముక్కు ముఖానికంతటికీ ప్రస్ఫుటంగా కన్పిస్తుంది. విశాలమైన ఆయన కళ్లనించి చూపు తీక్షణంగా ఉంటుంది. ఆయన కళ్లలో నిరంతరం ఒక ఎర్రజీర- మలిసంధ్యలా వ్యాపించి వుంటుంది. తాతయ్య చెవులకి కెంపుల తమ్మెట్లు అతుక్కుని ఉంటాయి. తాతయ్యకి వేషంలోనేగానీ, వ్యవహారంలో మాత్రం ఏ కోశాన వైదిక సంప్రదాయాలేవీ అలవడలేదు. మిగతా వాటిల్లో ఆయన పూరా లౌక్యుడే.

ఆయన ఖాళీ ఛాతీకి అడ్డుగా జంధ్యం వేళ్లాడుతూ ఉంటుంది. చిరుబొజ్జ... పంచెకట్టుని దాటి పైకి కన్పిస్తూ ఎర్రటి మొలతాడు, కూచుంటేనే అంత ఎత్తు కనిపించే ఆజానుబాహుడాయన. ఏమేం జ్ఞాపకాలని నెమరు వేసుకుంటాడో... ఇంట్లో ఉన్నంతసేపూ ఏకాంతంలో ఉంటాడు. వయసులో ఈయన సూదంటు రాయిలా ఆడవాళ్లని ఆకర్షించే ఉంటాడు- అనుకున్నాన్నేను. నాకు తాతయ్య దగ్గిర బొత్తిగా చనువు లేదు. ఎప్పుడన్నా పలకరిస్తే ఔననో... అలాగేననో... సరేననో...

జవాబు చెప్పి ఆయన ముక్తసరి ప్రశ్నలకి తలూపడం తప్పిస్తే... మాట పెగిలి వచ్చేది కాదసలు. చేతికర్రని విలాసంగా ఊపుకుంటూ ఆయన వీధిలో నడిచి వెడు తుంటే ఆ ఊరి రైతులు ఎంతో మర్యాదతో, 'బుగతా!' అంటూ అనుసరించడం మేమంతా ఎరుగుదుం. బయటవాళ్లందరికీ తలలో నాలుకలా మసలే ఆయన ఇంట్లో మాత్రం పరమ గంభీరంగా వుండేవాడు.

ఇంతలో అమ్మమ్మ తిరిగొచ్చి మళ్లీ పొయ్యి దగ్గర కూచుంది.

"అమ్మమ్మా! తాతయ్య నిన్నెలా చూసుకునే వాడూ?" అని అడిగాను.

దానికి నవ్వేసి, "ఒక మొగుడిలా... ఇంకెలా?" అనేసింది అమ్మమ్మ. అమ్మమ్మ గొంతులో వ్యంగ్యమేం లేదు. విషాదమూ లేదు. చివరికి కొంచెం కోపాన్ని నా కంఠంలో వొలికిస్తూ...

"నీకు మాలక్ష్మి గురించి తెలిస్తే... నువ్వేమైనా అనుకుంటావనైనా ఆలోచించలేదా తాతయ్య?" అన్నాను. అమ్మమ్మ నేనెంత కవ్వింపు చూపినా లొంగి రావడం లేదు నాకు.

"ప్రేమ ఉన్నచోట ఒకరు అనుకుంటారనీ, అను కోరనీ ఆలోచించే అక్కర ఉండదే! అది నాకు స్వాను భవంగా తెలుసు," అంది అమ్మమ్మ. "సరేవిను. నేనూ... మీ తాతయ్య బాగా పరిచయస్థులమైన అపరిచయ స్థులం అనుకో! ఆయనా, మాలక్ష్మి కలిసి ఒక ప్రపంచం. వాళ్ల ప్రపంచాన్ని నేను అలాగే ఒప్పుకున్నాను. నేను అడ్డు వెళ్లదలచుకోలేదు. గొడవ పడదలుచుకోనూ లేదు. అదలా జరిగిపోయింది అంతే!" అంది అమ్మమ్మ.

"ఇదంతా ఎలా సాధ్యమైంది అమ్మమ్మా! నీ త్యాగం వల్లనేగదా?" అన్నా నేను 'త్యాగం' అన్న పదాన్ని వత్తి పలుకుతూ అక్కసుగా! ఎలాగైనా అమ్మమ్మలో ఒక కోపవీచికని చూడాలన్నది నా కోరిక.

"లేదమ్మా కమలా! నేను అడ్డుపడినా... గొడవ పడినా... తాతయ్యని నా చుట్టూ తిప్పుకోలేను. ఆయన మనసులో మాలక్ష్మి ఉంది. నాకూ అక్కడ ఇంత చోటి ప్పించమని నేను ప్రాధేయపడదలచుకోలేదు. పోటీ పడదలుచుకోలేదు. ఎందుకో చెప్పనా? నాకు శృంగారం మీద గౌరవం ఉంది గనకనే!" అంది అమ్మమ్మ.

నాకు ఈసారి నిజంగానే కోపం వచ్చింది. "అంత సౌమ్యంగా ఎలా మాట్లాడగలుగుతున్నావ్? అదే నీకే ఇంకో సంబంధం ఉంటే... తాతయ్య నీ అంత విశాలం గా ఆలోచించి ఒప్పుకోగలిగి ఉండేవాడా అమ్మమ్మా?" అన్నాన్నేను. నా మనసులో పతంజలి ముభావం మెదులుతూండగా!

మా సంభాషణ అంతా ఏకాంతంలో మృదువు గా... నెమ్మదిగా... సాఫీగా... సాగుతోంది. మా చుట్టు పక్కల ఏ అలికిడీ... ఆటంకమూ లేకనే... ఆ సాయం త్రాన వాతావరణం... ఇద్దరాడవాళ్ల అంతర్ లోకాల అల్లకల్లోల కెరటాన్వితమయ్యింది. పెరట్లో... నూతి చప్టా పక్క... పున్నాగ చెట్టుమీద పక్షుల కలకలం తప్ప మరే శబ్దమూ లేదు. ఈసారి నేనడిగిన ప్రశ్న అమ్మమ్మని కొంచెం కలవరపెట్టినట్టే ఉంది. కొంత సమయం గడిచాకా... నా ప్రశ్నకి అమ్మమ్మ ఇలా జవాబు చెప్పింది.

"తాతయ్య ఒప్పుకోవడం... మానడం అన్నదాని కన్నా ముఖ్యం, అసలాయన దృష్టిలో- ప్రేమ, శృంగా రానుభవం అన్న సంగతులు, కేవలం మగవాడికే సొంత మన్న అహంకారం తరచూ వ్యక్తమయ్యేది. అది నాకు నచ్చని విషయం. సంసారం లోపలి ఆడవాళ్లకీ శృంగా రానుభవాలనేకం కలగగలవన్న ఆలోచనకే ఆయనలో చోటులేదు. అందునా వాళ్ల వాళ్ల సంసారాల్లోని ఆడ వాళ్లంటే... వాళ్ల దగ్గిర శృంగారపు ప్రసక్తే రాదసలు. అదొక నిషిద్ధ విషయం. జీవితమంతా నటించాల్సిందే వాళ్ల ముందు వాళ్ల ఆడవాళ్లు!" ఈ మాటని ఎంత మామూలుగా అందామనుకున్నా అమ్మమ్మ గొంతు తడబడింది. ఆమెకున్న నచ్చనితనం బలంగా వ్యక్తమ యింది ఆ మాటల్లో!

నా ఆలోచనల్లోని లోపం కూడా నాకు కొట్టొచ్చి నట్టు తెలిసింది ఈ మాటలతో. ఔను నిజమే కదా! నేను మాత్రం? ఇంతసేపూ... తాతయ్యకి మాలక్ష్మితో ఉన్న సంబంధం గురించే ప్రశ్నించానుగానీ... నా అనుభవాల గురించే ఆలోచించుకుంటున్నానుగానీ... ఎక్కడా... అమ్మమ్మ జీవితంలో కూడా ఆవిడకే సొంతమైన కొన్ని అపురూప అనుభవాలుండొచ్చునేమో!? అన్న ఊహకి కూడా పోలేదు కదా! అనుకున్నాను... తప్పు చేసినట్టు.

నేను మరేవీఁ ప్రశ్నించకుండానే... నా సందిగ్ధత లన్నీ తాను చదివినట్టుగానే... నా ముఖంలోకి చూస్తూ... "గాఢమైన శృంగారానుభవం కలిగితే జీవితంలో సమతుల్యత దానికదే సాధ్యమవుతుందే మనవరాలా!" అంది అమ్మమ్మ నా మీద ప్రేమ ఉట్టిపడే గొంతుకతో.

"అలాంటి అనుభవాలు నాకున్నాయి గనకనే నేను మీ తాతయ్య శృంగార జీవితపు లోతులని అర్థం చేసుకోగలిగేను. ఎప్పుడని, ఎవరని, ఎలాగని ప్రశ్నిం చకు, కథలు అనేకం. ఎవరి అనుభవం వారిదే"! అంది మళ్లీ. అంతదాకా లేని గాఢత ఒకటి అమ్మమ్మ మాటల్లో వ్యక్తమయింది. వివరంగా చెప్పమని బతిమాలి అడిగాను నేను.

అమ్మమ్మ తనకోసమే మాట్లాడిందో... నా కోసమే మాట్లాడిందో కూడా నాకు తెలీదుగానీ... ఏనాడూ నాతో మాట్లాడనంత నిగూఢంగా మాత్రం మాట్లాడింది. ఆవిడ అనుభవాన్ని ఆవిడ మాటల్లోనే జ్ఞాపకం పెట్టుకున్నాను నేను.

"నా పెళ్లయ్యాకే! మా పుట్టింట్లో... నాకు మీ అమ్మ పుట్టిన తరువాత... ఆదిరాజు వారి కుర్రాడు... మా ఇంట సంస్కృతాధ్యయనానికొచ్చిన కుర్రాళ్లందరి లోనూ చురుకైనవాడు... ఎవరినీ ఒక పట్టాన మెచ్చుకోని మా పెదతాతగారు సైతం మణిపూసలాంటివాడని ప్రత్యేకంగా అభిమానించేవారు తెలుసా?" అంటూ తనలోతాను మాటాడుకున్నంత నెమ్మదిగా మాట్లాడింది అమ్మమ్మ.

"వయసులో నాకన్నా కొంచెం చిన్నవాడే అనుకుంటాను. ఎంతటి ధీమంతుడో... చురుకైనవాడో చెప్పలేను నేను..." ఈ మాటలంటున్నప్పుడు అమ్మమ్మ పెదవి కొనల్లో మెరిసిన నునుసిగ్గు హాసరేఖని సరిగ్గా అందుకోగల చిత్రకారులున్నారోలేరో... నాకు తెలీదు గానీ, నేను మాత్రం ఆ క్షణంలో ఆవిడలోని ఆ హఠాత్ సౌందర్యాన్ని నా చూపుతో పట్టుకుని భద్రపరుచుకున్నాను. నేను మరే ప్రశ్నలు వేయనక్కరలేనంత వివరంగా అమ్మమ్మ తన ప్రణయాన్ని నా ముందు రేకురేకుగా విప్పి చెప్పింది.

"శంగారస్పర్శ చాలా బలమైనదే అమ్మాయీ! ఇవాళ్టిదాకా నేనతడి స్పర్శని మరిచిపోలేదు సుమా! అందునా ఆ కార్తీకమాసపు తెల్లారగట్ట... ఏటిగట్టున... ఆకాశం కింద... శుక్రుడి సాక్షిగా... ఏకమైన దేహాల మధ్య... ఎంతటి తీవ్ర శృంగారకలాపం అదీ?!! జన్మానికంతకీ వన్నె తెచ్చిన అనుభవం అది... మా ఇద్దరికీనూ," అంది కనులరమోడ్పుగా అమ్మమ్మ. "రెండు జ్వాలలు పెనవేసుకుని వెలిగినట్లనుకో! ప్రసూనమాలలా శరీరాలు అవ్యక్త సుగంధాలని వెదజల్లే కామమే నిజమైన కామం. దానికి దోసిలి పట్టాలి... ఎదురెళ్లి దాసోహమనాలి... ఆ స్థితిలో, ఈ లోకంలో చెలామణీ అయ్యే మతాలకీ... ధర్మాలకీ... శాస్త్రాలకీ ఏ విలువా లేదు. అదొక రసఝరీయోగం అంతే!! కావ్యానుభవాన్ని అక్షరాలుగా పఠించడంకన్నా అణువణువులోంచి గ్రహించటం అన్నదే ఎక్కువ విలువైనదన్న విషయం నాకు ఆ రాత్రే తెలిసింది. ఆ తరువాత మరి నేను సంస్కృత కావ్యాల మీద మునుపటి మోహాన్ని వదిలేసుకున్నాను. కావ్యాన్ని చదవడం కన్నా కావ్యంగా మిగలటం మరీ మధురం," అంది అమ్మమ్మ మరీ మధురంగా!! నేను విభ్రమతో మిగిలాను.

నా లోపల అపరిష్కృతమైన అనేక ప్రశ్నలకి జవాబు దొరికినట్లయ్యింది. అప్పటిదాకా నాకెదురైన శృంగారానుభవాలన్నీ తిరగదోడుకుని ఆలోచించుకున్నాను. ఎందుకనోగాని, 'ప్రేమ' అన్న భావంలోనో... శృంగారపు గాఢతలోనో... నేను ఇంతదాకా నిజంగా సంలీనమయ్యానన్పించలేదు నాకు. అసలీ భావాలు స్థిరమనీ... శాశ్వతమనీ కూడా నేననుకోలేదు.

ఏదో వెలితి. చాలా చదువుకున్న తర్వాత కూడా- ఏ విజ్ఞానమూ నా లోపలి శూన్యాలని పూడ్చలేని వెలితి తాలూకు కొస అంచులేవో ఇప్పుడు అమ్మమ్మ మాటల్లో దొరుకుతున్నట్లే అన్పించింది నాకు. మేము శృంగారాన్ని జీవితంలో ఒక భాగంగా భావించి అనుభవించామేమో గానీ, దాన్ని మా లోపలి మసక చీకట్లని వెలిగించుకోగల దీపశిఖగా ప్రజ్వలింప చేసుకోలేకపోయామా? అనుకున్నాను. ఇలా చదువుల వెంటా, ఉద్యోగాల వెంటా పేరు ప్రఖ్యాతుల వెంటా, ప్రపంచాలు తిరుగుతూ పరుగులు పెట్టే తొందరలో ప్రాణాధారమైన వాటినెన్నో జారవిడుస్తున్నామా? అని కూడా అనుకున్నాను. నాలో ఎంతకీ వదలని అసంతృప్తుల ఆదిమూలాలేవో అమ్మమ్మ ఇలా చెప్పకనే చెప్పి నన్ను మేల్కొలిపిందా? ఏమిటి కావాలి నాకు? ఎందుకీ భయాలు నాలో? వేటి గురించి? ఇంత అనుభవం తర్వాత కూడా??!

వెన్నెల్లో పడుకుని. ఆలోచిస్తూ చాలాసేపు ఒంటరిగా అలా మిగిలిపోయాను. ఎప్పుడో... తాతయ్య నిద్రపోయిన తరువాత నా ప్రక్కనే వచ్చి, నిశ్శబ్దంగా పడుకుని నా తల నిమురుతూ... నా భయాలన్నీ తనకి తెలుసన్నంత నమ్మకంగా నన్ను దగ్గిరికి తీసుకుంది అమ్మమ్మ. ఎక్కడా దొరకని విశ్రాంతి- అమ్మమ్మ గుండెల్లో మొహం దాచుకుంటే దొరికింది నాకు. నా వీపుమీద చేయివేసి రాస్తూ... చెవిలో గుసగుసగా అమ్మమ్మ నాతో మాట్లాడిన ఒక్కొక్క మాటా నేను మరిచిపోలేనివి.

మా అమ్మమ్మ రసోచిత వ్యక్తిత్వం వెనక దృశ్యాదృశ్యంగా తారాడే ఆయనెవరో తెలుసుకోవాలన్న కోరికని అణచుకోలేకపోయాను. ఇంకా... నిద్రలోకి జారుకోబోయే క్షణాన చివరికి చొరవచేసి, "అమ్మమ్మా! ఆ... ఆదిరాజు వారి కుర్రాడూ..." అంటూ ఆర్ధోక్తిలో ఆగిపోయాన్నేను.

చిక్కటి చీకట్ల మధ్య పాలపుంతవైపు తల తిప్పి చూస్తూ... తన చూపులో నక్షత్రాలు ప్రతిఫలిస్తుంటే... "నీలకంఠశాస్త్రి," అంది అమ్మమ్మ!

మా మావయ్య పేరు ఎవరిదో అప్పటికి నాకు అర్థమైంది.

ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక, 11 డిసెంబర్ 1996